

Farklı Varlık Sınıflarında Risk ve Getiri: Borsa, Altın, Döviz ve Kripto Paralar

Emrah Öget¹

Özet

Bu çalışma, Borsa İstanbul sektör endeksleri, gram altın, USD/TRY kuru ve kripto varlıkların risk-getiri performanslarını karşılaştırmalı olarak incelemektedir. Bulgular, ulaştırma endeksinin yüksek yıllık getiriyle öne çıkmasına rağmen yüksek risk taşıdığını; bankacılık ve gıda endekslerinin daha dengeli bir görünüm sunduğunu ortaya koymuştur. Altın, en yüksek Sharpe oranı ile küresel ölçekte güvenli liman özelliğini sürdürürken, USD/TRY düşük risk düzeyiyle sağladığı istikrarlı getiri ve endekslerle sınırlı korelasyonu sayesinde portföylerde koruma (hedge) işlevi görmektedir. Kripto varlıklar ise yüksek getiri potansiyeline rağmen volatil yapıları nedeniyle sınırlı bir performans göstermiştir. Çalışmanın önemi, farklı varlık gruplarının risk profillerini birlikte değerlendirmesi ve portföy çeşitlendirmesi açısından yatırımcılara yol gösterici sonuçlar sunmasından kaynaklanmaktadır. Elde edilen bulgular, hem bireysel yatırımcılar hem de portföy yöneticileri için risk yönetimi ve strateji geliştirme süreçlerinde dikkate alınabilecek niteliktedir.

1.Giriş

Kaynakların sınırlı olduğu ekonomik ve finansal alanlarda yatırımcılar, sahip oldukları fonları optimum şekilde değerlendirmek ve finansal risklerle karşı karşıya kalmamak amacıyla çeşitli varlıklara yönelmektedir (Yıldız, 2016: 84). Bu bağlamda, farklı varlık sınıflarının risk ve getiri profilleri, portföy çeşitlendirmesi ve stratejik yatırım kararları açısından kritik öneme sahiptir. Hisse senetleri, emtialar, döviz ve kripto varlıklar gibi finansal araçlar, farklı dönemlerde yatırımcılara hem getiri hem de risk yönetimi olanakları sağlamaktadır.

1 Dr. Öğr. Üyesi, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, emrahoget@bcun.edu.tr, ORCID ID: 0000-0002-7659-4357

Farklı varlık sınıflarının risk ve getiri profilleri, piyasaların genel işleyişini ve yatırım araçlarının birbirine göre performansını anlamak açısından önemli bir pencere sunmaktadır. Her varlık sınıfı kendi dinamikleri ve oynaklık özellikleriyle öne çıkarken, ekonomik ve piyasa koşullarına verdikleri tepkiler de farklılık göstermektedir. Bu nedenle, hisse senetlerinden altına, dövizden kripto paralara kadar olan geniş yelpazede yapılan karşılaştırmalar, yatırım araçlarının performansını daha kapsamlı bir şekilde değerlendirmeye imkân tanır. Böylece, hangi araçların dönemsel olarak daha yüksek getiri sağladığı ve hangi araçların daha istikrarlı olduğu gibi temel farklılıklar ortaya konabilir.

Bu bağlamda çalışmamızda Borsa İstanbul sektör endekslerinden gıda, bankacılık ve ulaştırma endeksleri analiz kapsamına alınmıştır; gıda sektörü, talebinin fiyat dalgalanmalarına karşı inelastik olması ve kriz gibi olağanüstü durumlardan en az etkilenmesi nedeniyle seçilmişken (Yaman, Korkmaz ve Açıkgöz, 2017: 188), bankacılık sektörü ise ülke ekonomileri için kritik bir rol oynadığından ve güçlü bir bankacılık sektörünün ekonomik istikrarın sağlanmasında temel olduğundan (Kanat, 2019: 136) çalışmaya dahil edilmiştir. Nitekim gelişmekte olan ülkelerde bankacılık sektörüne ilişkin çok sayıda performans analizi yapılıyor olması, sektörün ülke ekonomisi açısından önemini ortaya koymaktadır (Acar, Erkoç ve Yılmaz, 2015; Daver, 2020; Paksoy ve Küçükler, 2024). Bu nedenle, banka endeksinin risk-getiri performansının incelenmesinin, yatırımcılar ve portföy yöneticileri için anlamlı bilgiler sunması beklenmektedir. Ulaştırma endeksi ise, sektörün ekonomik faaliyetlerdeki kritik rolü ve lojistik ile ticaretin sürdürülebilirliği üzerindeki etkisi nedeniyle analiz kapsamına alınmıştır. Ulaştırma endüstrisi, pandemi sonrası toparlanma dönemleri de dahil olmak üzere ekonomik faaliyetlerin yürütülmesi için hayati öneme sahiptir (Cruz ve diğerleri, 2024: 79). Altın, güvenli liman olarak kabul edilmesi ve belirsizlik dönemlerinde portföyleri riskten koruma özelliği nedeniyle analize tabi tutulurken (Şeker, 2022: 4), USD/TRY kuru yatırımcılar için risk yönetimi ve portföy çeşitlendirmesi açısından dikkate alınması gereken bir faktör olarak değerlendirilmiştir. Kripto varlıkların ise, yüksek volatilité ve getiri potansiyelleri nedeniyle portföy çeşitlendirmesinde önemli bir rol oynayacağı ifade edilmektedir (Jayawardhana ve Colombaro, 2024).

2.Literatür

Kripto para ve geleneksel yatırım araçlarının performansını inceleyen çalışmalar, yatırımcıların risk-getiri tercihlerine ve portföy çeşitlendirme stratejilerine önemli bilgiler sunmaktadır. Literatürde, farklı dönemlerde ve farklı yatırım araçları üzerinde yapılan çalışmalar, kripto paraların yüksek

volatiliteye sahip olmasına rağmen portföy performansını artırabileceğini göstermektedir.

Mahessara ve Kartawinata (2018), Bitcoin, hisse senetleri ve altının 2014–2017 dönemindeki performansını karşılaştırmıştır. Çalışmada Sharpe, Treynor ve Jensen yöntemleri kullanılarak performans değerlendirmesi yapılmış ve sonuçlar, Bitcoin'in hem Sharpe hem Treynor hem de Jensen değerleri açısından diğer iki yatırım aracına göre daha yüksek getiri sağladığını göstermiştir. Bulgular, Bitcoin'in bu dönemde en iyi yatırım aracı olduğunu ortaya koymaktadır.

Öncü ve Ektik (2021), çalışmalarında 2018 yıl sonu itibariyle işlem hacmi en yüksek üç kripto para, en yüksek işlem hacmine sahip üç döviz kuru, yaygın olarak kullanılan üç endeks ve işlem hacmi en yüksek üç emtia analiz edilmiştir. Analizler, kripto paraların yüksek oynaklığa sahip olmasına rağmen, portföy içeriğine katıldıklarında gösterdikleri zıt korelasyon sayesinde portföyün risk-getiri performansını olumlu yönde etkilediğini ve yüksek getiri sağlayabileceğini göstermektedir.

Som ve Kayal (2022), Bitcoin'in volatilitisini kuyruk riski (tail risk) ve farklı risk ölçüm yöntemleri çerçevesinde analiz etmiş ve portföylere dahil edilmesinin etkilerini incelemiştir. Çalışmada, Bitcoin'in optimize edilmiş portföylere dâhil edilmesinin genellikle faydalı olduğu, bazı ülkelerde ise altın yerine değil, altın ile birlikte portföyde bulundurulmasının daha uygun olduğu belirlenmiştir.

Günaydın (2022), Temmuz 2017 itibarıyla piyasa değeri en yüksek 15 kripto paranın getiri dağılımlarını ve performanslarını incelemiştir. Çalışmada birim risk başına getiri ölçütleri kullanılarak performans değerlendirmesi yapılmış ve sonuçlar, Bitcoin ve Ethereum'un diğer kripto paralara kıyasla daha yüksek birim risk-getiri sağladığını göstermiştir. Ayrıca farklı risk düzeltmelerine dayalı performans ölçütleri ile yapılan sıralamaların genel olarak benzer sonuçlar verdiği ve S&P 500 endeksinin kripto paralara kıyasla daha yüksek performans gösterdiği gözlemlenmiştir.

Meiryani, Marco ve Ayuanda (2023), Bitcoin, Altın ve S&P500 endeksi için 2019–2022 döneminde aylık kapanış verilerini kullanarak yatırım performanslarını karşılaştırmıştır. Çalışmada risk ve Sharpe oranı açısından bu üç yatırım aracı arasında anlamlı farklılıklar bulunmuş, en yüksek ortalama getiriyi Bitcoin'in sağladığı, altının ise özellikle kriz dönemlerinde güvenli liman özelliğini koruduğu belirlenmiştir. Hisse senetleri (S&P500) ise görece daha düşük risk profiliyle orta düzeyde bir performans sergilemiştir.

Yanida, Pratiwi ve Nugrahani (2023), Bitcoin'in risk, getiri ve yatırım performansını hisse senetleri (IHSG) ve dolar gibi geleneksel yatırım araçları ile karşılaştırmıştır. Ocak 2020–Aralık 2022 dönemindeki aylık kapanış fiyatları kullanılarak yapılan analizlerde Sharpe, Treynor ve Jensen yöntemleri uygulanmıştır. Bulgular, Bitcoin'in yüksek volatilité nedeniyle hem yüksek hem de dalgalı riskler taşıdığını, ancak aynı zamanda yüksek getiri potansiyeli sunduğunu göstermektedir. Buna karşılık, IHSG hisse senetleri ve dolar daha düşük fakat daha istikrarlı getirilere sahip olup, yatırımcıya daha düşük ve daha öngörülebilir risk sunmaktadır. Performans analizlerinde ise Sharpe yöntemi ile Bitcoin en yüksek performansı gösterirken, Treynor yöntemi ile IHSG hisseleri ve Jensen yöntemi ile dolar daha iyi performans sergilemiştir. Bu sonuçlar, kripto para yatırımlarının yüksek getiri potansiyeli taşımasına rağmen önemli ölçüde risk ve volatilité içerdiğini, yatırımcıların risk profillerine uygun kararlar vermesi gerektiğini ortaya koymaktadır.

Kanuri, Hanby ve Calk (2024), Bitcoin ve Ethereum'un kuruluşlarından itibaren risk/getiri performansını on geleneksel varlık sınıfı ile karşılaştırmıştır. Çalışmada, her iki kripto varlığın da altın, küresel hisse senetleri, gelişmiş ve gelişmekte olan ülke hisse senetleri, emtia, enerji, ABD ve küresel tahviller ile ABD ve küresel gayrimenkul karşısında yüksek risk ve yüksek mutlak getiri sağladığı belirlenmiştir. Bitcoin ve Ethereum'un kümülatif getirilerinin çok yüksek olduğu, dolayısıyla yatırımcılara önemli kazanç sağladığı, ancak geleneksel varlıklara kıyasla aylık aşağı yönlü sapmalarının da oldukça yüksek olduğu görülmüştür. Bulgular, kripto varlıkların yüksek risk–yüksek getiri yatırım alternatifleri olduğunu göstermektedir.

Laksana (2024), Bitcoin, altın ve BCA hisse senetlerinin 2013–2022 dönemindeki günlük kapanış fiyatlarını kullanarak getiri, risk ve performanslarını karşılaştırmıştır. Çalışmada getiriler açısından üç yatırım aracı arasında anlamlı bir fark bulunmazken, risk ve performans ölçümlerinde farklılıklar tespit edilmiştir. Kruskal-Wallis testi sonuçlarına göre, BCA hisseleri ortalama getiri açısından en yüksek sırada yer alırken, risk açısından Bitcoin'in ardından ikinci sırada, altın ise üçüncü sırada konumlanmıştır. Performans açısından ise Bitcoin birinci, BCA hisseleri ikinci ve altın ise son sırada yer almıştır.

Oktavia vd. (2025), Bitcoin, LQ45 hisseleri ve altının 2018–2023 dönemindeki getirilerini, risk profillerini ve yatırım performansını karşılaştırmıştır. Analiz sonuçları, bu üç varlık sınıfı arasında hem getiriler hem de riskler açısından anlamlı farklılıklar olduğunu göstermiştir. Performans ölçümleri açısından Sharpe, Treynor ve Jensen yöntemleri kullanılmış ve her üç yöntem de Bitcoin, hisse senetleri ve altın arasında kayda değer farklılıklar

ortaya koymuştur. Bulgular, Bitcoin'in yüksek getiri sağlarken daha dalgalı risk profiline sahip olduğunu, hisse senetleri ve altının ise daha stabil fakat nispeten daha düşük getiri sunduğunu ortaya koymaktadır.

Kripto para birimlerinin geleneksel emtia portföyleriyle birlikte değerlendirilmesine yönelik olarak Çetin, İslamoğlu ve Erer (2025), tarımsal emtialar, yumuşak emtialar ve metallerden oluşan portföylerin Bitcoin, Litecoin, Dash ve Ripple gibi likit kripto paralarla çeşitlendirilmesinin etkilerini incelemiştir. 2017–2022 dönemine ait günlük veriler kullanılarak ARMA ve DCC-GARCH modelleriyle yapılan analizler, kripto paraların düşük korelasyon özelliği sayesinde portföy riskini azalttığını ve yatırımcıya riskten korunma imkânı sağladığını ortaya koymuştur. Çalışma sonuçları, kripto paraların portföy performansını artırarak çeşitlendirme stratejileri açısından önemli bir yatırım aracı olabileceğini göstermektedir.

Şenol, Tekin ve Yıldırım (2025), Borsa İstanbul sektör endeksleri (bankacılık, ticaret, hizmetler ve sanayi) ile altın ve petrolün performansını karşılaştırmış ve portföy stratejileri açısından risk ve çeşitlendirme etkilerini incelemiştir. Bulgular, altın ve petrolün endeksler için önemli oynaklık alıcıları olduğunu ve portföylerde korunma aracı olarak değerlendirilebileceğini göstermektedir.

3.Veriler ve Yöntem

Çalışmada kullanılan veri seti, Borsa İstanbul sektör endeksleri (XBANK, XGIDA, XULAS), gram altın (Altın/TRY), Amerikan Doları kuru (USD/TRY) ve kripto varlıklar (BTC/TRY, ETH/TRY) olmak üzere yedi farklı finansal varlığı kapsamaktadır. Seriler günlük logaritmik seriler şeklinde derlenmiş olup, investing.com platformundan sağlanmıştır.

Analiz kapsamında öncelikle tanımlayıcı istatistikler hesaplanarak serilerin dağılımsal özellikleri ortaya konmuştur. Ardından, varlıklar arasındaki ilişkileri değerlendirmek amacıyla korelasyon matrisi oluşturulmuş ve farklı varlık grupları arasındaki etkileşim düzeyi incelenmiştir.

Yatırım performanslarının ölçülmesinde yıllıklandırılmış ortalama getiri, volatilite ve Sharpe oranı esas alınmıştır. Ortalama getiriler 252 işlem günü ile, volatilite değerleri ise günlük volatilitenin karekök 252 katsayısı ile çarpılması yoluyla yıllıklandırılmıştır. Sharpe oranları, risksiz getiri oranının sıfır kabul edildiği varsayımı altında gerçekleştirilmiştir. Son aşamada, varlıkların yıllık risk-getiri profilleri grafiksel olarak gösterilmiştir.

4.Bulgular

Bu bölümde, Borsa İstanbul sektör endeksleri, gram altın, USD/TRY ve seçili kripto varlıkların günlük getirileri, volatilité değerleri ve yıllık risk–getiri profilleri tablolar ve grafikler aracılığıyla sunulmuştur. Sunulan veriler, farklı varlık sınıflarının performans düzeylerini, oynaklık özelliklerini ve birbirleriyle olan ilişkilerini karşılaştırmalı olarak ortaya koymakta ve analiz kapsamındaki finansal araçların genel davranışını kavrama imkânı sağlamaktadır.

Tablo 1. Varlık getirilerine ait tanımlayıcı istatistikler

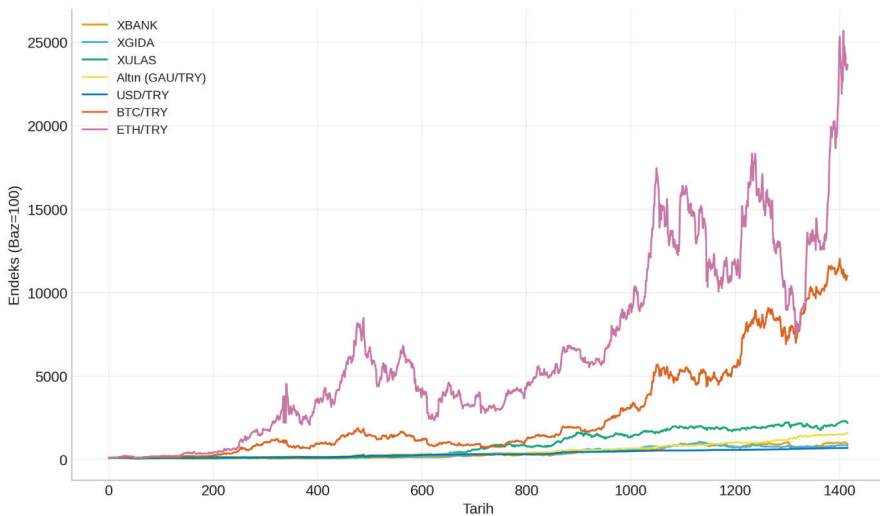
	Ortalama	Std. Sapma	Medyan	Min.	Maks.	Çarpıklık	Basıklık	Gözlem Sayısı
XBANK	0.0016	0.0261	0.0005	-0.1042	0.0949	-0.0529	26.135	1416
XGIDA	0.0015	0.0182	0.0023	-0.097	0.0899	-0.8929	41.326	1416
XULAS	0.0022	0.0253	0.001	-0.1284	0.0945	0.0208	26.355	1416
Gr. Altın	0.002	0.0141	0.0018	-0.1932	0.1066	-18.626	329.035	1416
USD/TRY	0.0014	0.0111	0.0008	-0.195	0.1192	-25.919	908.315	1416
BTC/TRY	0.0033	0.0373	0.0018	-0.3894	0.1761	-10.018	126.155	1416
ETH/TRY	0.0039	0.0591	0.0027	-0.5467	0.7226	0.41	349.241	1416

Tablo 1’den görüldüğü üzere, kripto varlıklar yüksek standart sapma ve geniş getiri aralıklarıyla en oynak gruba oluşturmaktadır. BIST endeksleri ise daha sınırlı dalgalanma göstermiştir. Çarpıklık değerleri gıda, altın, USD/TRY ve BTC’de negatiftir; bu varlıklarda aşağı yönlü hareketler daha baskındır. ETH pozitif çarpıklık değeriyle ayrışmakta, bankacılık ve ulaştırma endeksleri ise simetriye daha yakındır. Basıklık değerleri özellikle USD/TRY, altın ve kripto varlıklarda oldukça yüksektir, bu da uç gözlemlerin etkisini ortaya koymaktadır. Genel olarak tablo, farklı varlıkların risk profillerinin sadece ortalama getiri ve volatilitéyle değil, dağılımın yönü ve uç değer yapısıyla da ayrıştığını göstermektedir.

Tablo 2. Finansal Varlıkların Günlük Logoritmik Getirilerine Ait Korelasyon Matrisi

	XBANK	XGIDA	XULAS	ALTIN	USD/ TRY	BTC/ TRY	ETH/ TRY
XBANK	1	0,525015	0,511743	-0,10179	-0,14756	0,062106	0,067799
XGIDA		1	0,602651	-0,03805	-0,04137	0,132598	0,145645
XULAS			1	-0,06484	-0,04582	0,073993	0,085573
ALTIN				1	0,68375	0,18347	0,135825
USD/ TRY					1	0,118703	0,072747
BTC/ TRY						1	0,761751
ETH/ TRY							1

Tablo 2’de yer alan korelasyon matrisi incelendiğinde, BIST sektör endeksleri arasında görece yüksek pozitif ilişkiler olduğu görülmektedir. Altın ile USD/TRY arasında 0.68 düzeyinde güçlü pozitif korelasyon bulunmakta, bu da Türkiye’de kur hareketlerinin altın fiyatlarını doğrudan etkilediğini göstermektedir. BIST endeksleri ile altın ve döviz arasındaki korelasyonların düşük ve negatif olması, portföy çeşitlendirmesi açısından fayda sağlamaktadır. Kripto varlıklar geleneksel piyasalarla düşük korelasyona sahipken, kendi aralarında oldukça güçlü bir ilişki göstermektedir. Bu bulgu, kripto varlıkların birbirine yakın hareket ettiğini, ancak diğer varlıklarla zayıf ilişki içinde olduğunu ortaya koymaktadır.

Grafik 1. Varlıklara ilişkin kümülatif performans endeksleri

Not. Grafik, günlük logaritmik getirilerden hesaplanan kümülatif performans endekslerini göstermektedir. Seriler 2020 yılı başında 100'e eşitlenmiş, böylece farklı ölçeklerdeki varlıkların dönemsel performansları karşılaştırılabilir hale getirilmiştir.

Grafik 1 incelendiğinde, dönem boyunca en yüksek getirinin ETH/TRY'de gerçekleştiği, BTC/TRY'nin de benzer şekilde yukarı yönlü hareket ettiği görülmektedir. USD/TRY ve Altın/TRY daha istikrarlı bir artış göstermiş, ancak kripto varlıklara kıyasla daha sınırlı kalmıştır. BIST endeksleri ise büyük dalgalanmalardan uzak, görece yatay bir seyir izlemiştir. Bu görünüm, kripto varlıkların yüksek kazanç potansiyeliyle birlikte dalgalı bir yapıya sahip olduğunu, döviz ve altının güvenli liman niteliğini koruduğunu, BIST endekslerinin ise geleneksel piyasa eğilimlerine paralel hareket ettiğini ortaya koymaktadır.

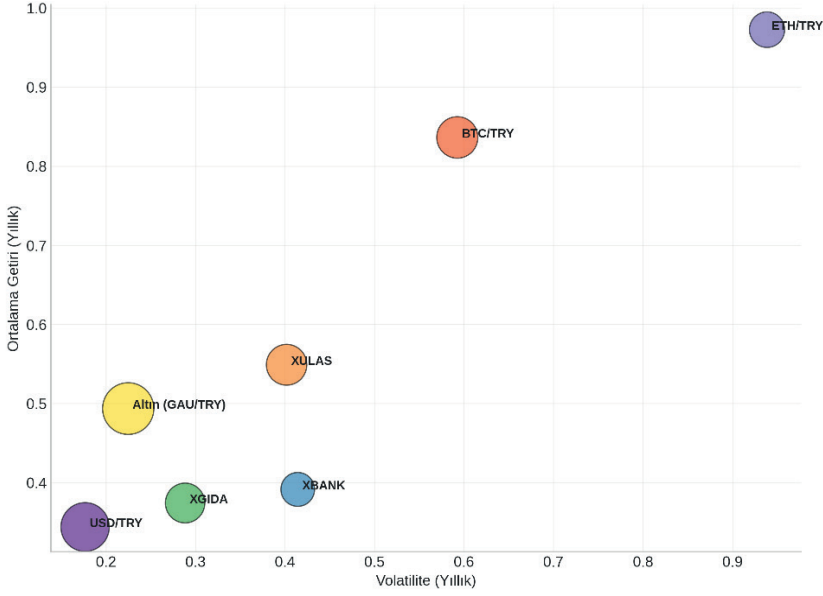
Tablo 3. Varlıkların Yıllık Getiri, Volatilite ve Sharpe Oranları

VARLIKLAR	Ortalama Getiri	Risk	Sharpe Oranı
XBANK	0,391381	0,414158	0,945004
XGIDA	0,374428	0,288191	1,299236
XULAS	0,549197	0,401776	1,366924
GOLD	0,493542	0,224561	2,197807
USD/TRY	0,344105	0,176528	1,949298
BTC/TRY	0,836554	0,592299	1,412384
ETH/TRY	0,972845	0,938577	1,036511

Not. Getiriler günlük logaritmik getiriler üzerinden hesaplanmıştır. Sonuçlar yorumlanabilirliği artırmak ve farklı varlıkların karşılaştırılmasını kolaylaştırmak amacıyla yıllıklaştırılmıştır. Bu kapsamda ortalama getiriler 252 işlem günü ile, volatilite ise karekök 252 katsayısı ile çarpılmıştır. Sharpe oranları risksiz getiri sıfır varsayımı altında hesaplanmıştır.

Tablo 3'ten çıkan sonuçlar yatırım araçlarının birbirinden farklı risk-getiri özelliklerine sahip olduğunu ortaya koymaktadır. Ulaştırma endeksi yüksek yıllık getirisiyle öne çıkarken, buna paralel olarak en yüksek risk seviyesini de taşımaktadır. Bankacılık ve gıda endeksleri daha dengeli bir görünüm sergilemiş, özellikle gıda endeksi daha düşük getiri karşılığında daha istikrarlı bir performans sunmuştur. Altın en yüksek Sharpe oranıyla güvenli liman özelliğini korumuş, USD/TRY kuru ise düşük riskle birlikte sağladığı istikrarlı getiri sayesinde dikkat çekmiştir. Kripto varlıklar yüksek getiri potansiyeli barındırmasına rağmen oynaklık nedeniyle daha düşük

performans göstermiştir. Genel olarak bakıldığında, geleneksel, güvenli liman ve yeni nesil araçların farklı risk profillerine hitap ettiği görülmüştür.

Grafik 2. Yıllık Risk-Getiri Grafiği (Sharpe Oranına Göre Ölçeklendirilmiş)

Not. Grafik, varlıkların yıllıklaştırılmış ortalama getirileri ile yıllık volatilité değerlerini göstermektedir. Noktaların büyüklüğü, Sharpe oranına göre ölçeklendirilmiştir.

Grafik 2, varlıkların yıllık risk ve getiri değerlerini görsel olarak karşılaştırmakta ve aralarındaki farklılıkları daha belirgin biçimde ortaya koymaktadır. Özellikle altın ve USD/TRY düşük risk seviyelerine rağmen öne çıkan büyüklükleriyle dikkat çekerken, kripto varlıkların sağ tarafta yoğunlaşması yüksek oynaklıklarını görsel olarak yansıtmaktadır. Bu görünüm, farklı yatırım araçlarının taşıdığı risk profillerini tablo sonuçlarını destekler biçimde somutlaştırmaktadır.

5. Tartışma ve Sonuç

Elde edilen bulgular, finansal varlıkların risk-getiri özelliklerinin oldukça heterojen bir yapıya sahip olduğunu göstermektedir. Kripto varlıkların yüksek volatilité ve geniş getiri aralıklarıyla öne çıkması, literatürde sıkça vurgulanan “yüksek risk-yüksek getiri” dinamiğini teyit etmektedir (Öncü ve Ektik, 2021; Yanida, Pratiwi ve Nugrahani, 2023; Oktavia, 2025). Bu sonuç, kripto varlıkların kısa vadeli yatırımcılar açısından cazip olsa da uzun

vadeli yatırım stratejilerinde önemli risk unsurları barındırdığını ortaya koymaktadır.

BIST sektör endeksleri arasındaki yüksek korelasyon, piyasadaki sistematik faktörlerin sektörleri benzer şekilde etkilediğine işaret etmektedir. Buna karşılık, altın ve USD/TRY gibi varlıklarının BIST endeksleri ile düşük korelasyona sahip olması, portföy çeşitlendirmesi açısından yatırımcılara önemli avantajlar sağlamaktadır. Özellikle altın ve döviz, riskten korunma aracı olarak öne çıkarken, kripto varlıkların geleneksel varlıklardan ayrılan korelasyon yapısı, onları alternatif bir çeşitlendirme unsuru olarak değerlendirmeyi mümkün kılmaktadır.

Risk–getiri analizleri ise ulaştırma endeksinin yüksek getirisi ile birlikte yüksek risk taşıdığını, bankacılık ve gıda endekslerinin daha dengeli bir performans sunduğunu göstermiştir. Altının en yüksek Sharpe oranıyla öne çıkması, literatürde sıklıkla vurgulanan güvenli liman özelliğini destekler niteliktedir (Şeker, 2022; Meiryani, Marco ve Ayuanda, 2023). Benzer şekilde, USD/TRY’nin düşük risk düzeyi ile sağladığı istikrarlı getiri de yatırımcılar için korunma ve istikrar unsuru olarak dikkat çekmektedir.

Bu sonuçlar, yatırımcıların risk algılarına ve portföy tercihlerine göre farklı stratejiler geliştirmeleri gerektiğini ortaya koymaktadır. Örneğin, riskten kaçınan yatırımcıların altın ve döviz gibi güvenli liman varlıklarına yönelmesi rasyonel görünürken, daha risk iştahı yüksek yatırımcılar kripto varlıklar ve ulaştırma endeksi gibi yüksek getirili araçları tercih edebilecektir.

Çalışmanın bulguları, finansal varlıkların farklı risk profilleri sunduğunu ve yatırımcılar için çeşitlendirme stratejilerinin önemini bir kez daha vurgulamaktadır. Kripto varlıklar, yüksek getirileriyle dikkat çekmekle birlikte volatilité nedeniyle tek başına güvenilir bir yatırım aracı olarak değerlendirilemez. Altın ve USD/TRY ise düşük risk ve yüksek Sharpe oranlarıyla portföylerde dengeleyici ve güvenli liman işlevi görmektedir. BIST endeksleri ise daha geleneksel ve orta riskli yatırım alternatifleri olarak öne çıkmaktadır.

Sonuç olarak, yatırımcıların farklı risk–getiri profillerine sahip bu varlıkları bir arada değerlendirerek portföy çeşitlendirmesi yapmaları, hem risklerin azaltılması hem de getirilerin optimize edilmesi açısından kritik öneme sahiptir. Bu bağlamda çalışma, hem bireysel yatırımcılar hem de portföy yöneticileri için yol gösterici niteliktedir.

Kaynakça

- Acar, M. F., Erkoç, T. E., & Yılmaz, B. (2015). Türk bankacılık sektörü için karşılaştırmalı performans analizi. *Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2(2), 1-11. <https://doi.org/10.30803/adusobed.188782>
- Cruz, E. L. et. al. (2024). Portfolio selection and comparative portfolio analysis of transportation services, hotel and leisure, and education subsectors against service sector in the Philippine market using mean-variance model. *2024 IEEE International Conference on Industrial Engineering and Engineering Management (IEEM)*, 79–86. <https://doi.org/10.1109/IEEM62345.2024.10856954>
- Çetin, E., İslamoğlu, M., & Erer, E. (2025). Portföy optimizasyonunda kripto para birimleri üzerine bir araştırma. *Finans Ekonomi ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 10(1), 87-105. <https://doi.org/10.29106/fesa.1598016>
- Daver, G. (2020). TOPSIS yöntemiyle banka performans analizi: Camels bileşenleri temelinde bir önerme. *Bahkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 23(43), 181-198. <https://doi.org/10.31795/baunsobed.671811>
- Günaydın, A. D. (2022). Kripto Paraların Performans Ölçütleri. *Center of Excellence in Finance Araştırma Raporu*, Sabancı Üniversitesi.
- Jayawardhana, A. & Colombage, S. R. N. (2024). Portfolio diversification possibilities of cryptocurrency: Global evidence, *Applied Economics*, 56(47), 5618-5633. <https://doi.org/10.1080/00036846.2023.2257928>
- Kanat, E. (2019) Gri ilişkisel analiz yöntemiyle kamu ve özel bankaların performanslarının karşılaştırılması. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 7(96), 135-146. <http://dx.doi.org/10.16992/ASOS.36675>
- Kanuri, S., Hanby, M. & Calk, R. (2024). Bitcoin and Ethereum: A decade of risk/return analysis. *International Review of Accounting, Banking and Finance*, 16(3), 34-46.
- Laksana, R. (2024). Looking for the best asset class: Cryptocurrency, gold or stocks. *Ekonomi, Keuangan, Investasi dan Syariah (EKUITAS)*, 6(2), 162-169. <https://doi.org/10.47065/ekuitas.v6i2.5117>
- Mahessara, R. D., & Kartawinata, B. R. (2018). Comparative analysis of cryptocurrency in forms of Bitcoin, stock, and gold as alternative investment portfolio in 2014–2017. *Jurnal Sekretaris dan Administrasi Bisnis*, 2(2), 38-51. <https://doi.org/10.31104/jsab.v2i2.58>
- Meiryani, Marco, A. & Ayuanda, N. (2023). Investment decisions: Comparative analysis of the performance of cryptocurrencies Bitcoin, Gold and Stocks. *E3S Web Conf.*, 426, 01108. <https://doi.org/10.1051/e3sconf/202342601108>
- Oktavia, S. H., Shopia, I., Rauf, A., & Halik, A. (2025). Comparative analysis of the performance of Bitcoin, stocks, and gold as alternative investments. *Business Management*, 5(2), 113-123.

- Öncü, S., & Ektik, D. (2021). Kripto paraların yatırım amaçlı kullanımı: Riskler ve getiriler. *Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 19(4), 362-395. <https://doi.org/10.18026/cbayarsos.1015799>
- Paksoy, Ö. B., & Küçükler, M. (2024). bankacılık sektöründe finansal performans analizi: BİST bankacılık endeksi üzerine bir inceleme. *Muhasebe ve Finans İncelemeleri Dergisi*, 7(2), 170-189. <https://doi.org/10.32951/mufider.1519449>
- Som, A. & Kayal, P. (2022). A multicountry comparison of cryptocurrency vs gold: Portfolio optimization through generalized simulated annealing, *Blockchain: Research and Applications*, 3(3), 100075. <https://doi.org/10.1016/j.bcr.2022.100075>
- Şeker, T. B. (2022). Altının bir korunma aracı ve güvenli liman olma özelliğinin incelenmesi. *Atlas Sosyal Bilimler Dergisi*, 1(11), 7-30.
- Şenol, Z., Tekin, B. F., & Yıldırım, E. B. (2025). The connectedness between gold, oil, and BIST sector stock markets: evidence from the asymmetric TVP-VAR method and portfolio strategies. *Istanbul Business Research*, 54(2), 179-199. <https://doi.org/10.26650/ibr.2025.54.1608524>
- Yaman, S., Korkmaz, T., & Açıkgöz, E. (2017). Pay getirilerine etki eden finansal oranların panel veri analiz yöntemi ile tespiti: BİST gıda firmaları üzerine bir uygulama. *Ömer Halisdemir Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 10(4), 187-204. <https://doi.org/10.25287/ohuiibf.295748>
- Yanida, P., Pratiwi, L. N. & Nugrahani, W. P. (2023). Comparative evaluation of portfolio performance: A study of cryptocurrency, stock, and foreign exchange investments. *Jurnal Ilmu Keuangan dan Perbankan (JIKA)*, 13(1), 45-62.
- Yıldız, B. (2016). Oynaklık tahmininde simetrik ve asimetrik GARCH modellerinin kullanılması: Seçilmiş BIST alt sektör endeksleri üzerine bir uygulama. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, (72), 83-106. <https://doi.org/10.25095/mufad.396721>